

انقراض پادشاهی چین و استقرار نظام جمهوری در این کشور (1912م)

در فاصله سال‌های 1907 تا 1911م، پنج شورش علیه خاندان سلطنتی منچو در چین صورت گرفت...

در فاصله سال‌های 1907 تا 1911م، پنج شورش علیه خاندان سلطنتی منچو در چین صورت گرفت که همه آنها، کم و بیش از اندیشه‌های انقلابی سون‌یات‌سن و مبارز جمهوریخواه چینی سرچشمه می‌گرفت. با این حال، علی‌رغم سرکوبی چهار شورش اول و دستگیری و تیرباران تعدادی از شورشیان، قیام پنجم در روز نهم اکتبر 1911م آغاز شد و با وجود شدت عمل بی‌سابقه دولت و دستگیری و اعدام صدها نفر در ملاً عام، نفرت و خشم عمومی از دربار افزایش یافت. از روز یازدهم اکتبر، شورش به شهرهای بزرگ چین نیز سرایت کرد و این امر، دولت را به نرمش و فراخوان آشتی ملی وادار ساخت. از این‌رو مذاکرات نمایندگان دولت و مخالفان در اوایل دسامبر 1911م در شانگهای چین آغاز شد و با این که دولت، پیشنهاد تبدیل حکومت مطلقه سلطنتی به حکومت مشروطه سلطنتی را مطرح کرد، ولی نیروهای انقلابی که چهارده ایالت از هجده ایالت چین را در اختیار داشتند، به چیزی جز تغییر رژیم و استقرار جمهوری رضایت نمی‌دادند. در جریان این مذاکرات، نیروهای انقلابی، یک مجلس مؤسسان از نمایندگان ایالات چین تشکیل دادند و این مجلس پس از آغاز به کار در اول ژانویه 1912م، به اتفاق آرا تصمیم به اعلام رژیم جمهوری در چین گرفت. این مجلس سپس به اتفاق آرا، سون یات سن 46 ساله را به عنوان اولین رئیس جمهور چین برگزید و او را مأمور مذاکره با پکن و انتقال مسالمت‌آمیز حکومت از باقی‌مانده خاندان امپراتوری منچو به جمهوری جدید نمود. در این میان، پس از آن که درباریان چاره‌ای جز تسلیم و رضا ندیدند، در روز دوازدهم فوریه 1912م راضی به واگذاری قدرت به انقلابیون چینی شدند. بدین ترتیب، روز 12 فوریه 1912م، حکومت 267 ساله خاندان منچو که خود وارث یک امپراتوری دو هزار ساله بود به پایان رسید و رژیم جمهوری در چین استقرار یافت. اما سون یات سن برای اداره امور کشور، تجربه و نیروی کارآمد کافی نداشت. ناتوانی او در اداره امور و مشکلاتی که بیشتر ناشی از کارشکنی و عدم همکاری عوامل حکومت پیشین بود، به تدریج از اعتبار و جذب مردمی که پدر انقلاب چین لقب گرفته بود، کاست و میدان را برای مخالفان خود باز گذاشت. در این میان، با آغاز اختلاف‌ها و کشمکش‌های داخلی، وضعیت چین بار دیگر متشنج و بی‌ثبات شد. تا این که، چین در سال 1949م به دنبال انقلابی دیگر به رهبری مائوتسیه تونگ، تحت حکومت کمونیستی قرار گرفت.